

Het heiligenboek

Birgitta van Zweden (1) Tom Zwaenepoel

Birgitta van Zweden wordt geboren op het landgoed Finsta in de Zweedse provincie Uppland. Haar vader behoort tot de rijkste en machtigste grondbezitters, haar moeder stamt uit de Zweedse koninklijke familie. Als kind heeft ze dikwijls visioenen van de gekruisigde Christus. Wanneer ze elf is, sterft haar moeder. Twee jaar later wordt ze getrouwd met Ulf Gudmarsson en het echtpaar vestigt zich in Ulvåsa. Uit het gelukkige huwelijk worden acht kinderen geboren, onder wie Catharina van Zweden. Birgitta is jarenlang hofmeesteres en raadgeefster aan het koninklijke hof in Stockholm. Na een bedevaart naar het belangrijkste pelgrimsoord van Scandinavië, Nidaros (het Noorse Trondheim) in 1339 en naar Santiago de Compostela (1341) trekt Ulf naar het cisterciënzerklooster Alvastra. Ook Birgitta trekt zich in die omgeving terug, waar ze een arm leven leidt.

Na Ulfs dood in 1344 leeft Birgitta in boete, maar blijft voor haar kinderen zorgen. In een van haar visioenen wordt haar gevraagd een klooster te stichten. In 1346 stelt de koning haar het landgoed Vadstena ter beschikking. Daar sticht ze de orde van de allerheiligste verlosser (bir-

gittinessen). In 1349 probeert ze tussen de oorlogspartijen Frankrijk en Engeland te onderhandelen. Een jaar later vertrekt zij met Catharina naar Rome. Na een pelgrimstocht naar het Heilig Land sterft Birgitta in Rome. De officiële erkenning van haar orde vindt vijf jaar na haar overlijden plaats.

De kleding van de birgittinessen bestaat uit een grijs habijt met zwarte oud-christelijke maagdensluis, waarop de birgittinse kroon bevestigd is. Die bestaat uit drie witte banden, waarvan twee kruisvormig over het hoofd lopen, terwijl de derde het hele hoofd omspant. Op de vijf snijpunten zijn stukjes rood laken aangebracht als symbool van Jezus' wonden.

Sinds 1391 is Birgitta van Zweden (omstreeks 1303-1373) 'heilig'. In de schilderkunst wordt ze afgebeeld als adellijke vrouw, weduwe of pelgrim. Haar attributen zijn een kaars, een boek, een pen of een inktpot. Ze wordt aangeropen voor een zachte dood. Birgitta is sinds 1396 patrones van Zweden. Zeshonderd jaar later verhef Johannes-Paulus II de Zweedse heilige samen met Catharina van Siena en Theresia-Benedicta van het Kruis (Edith Stein) tot patrones van Europa. Bij die gelegenheid prees de Poolse paus Birgitta als „uniek

voorbeeld van vrouwelijke heiligheid" (1999).

Naar aanleiding van haar zeventiende verjaardag schreef Johannes-Paulus II een brief aan Tekla Famiglietti, generaal-abdis van de birgittinorde van de heiligste verlosser. Daarin ging de pontifex dieper in op de betekenis van Birgitta voor ons vandaag (21 september 2002): „Nadat ze gelukkige jaren als trouwe echtgenote, voorbeeldige moeder en wijze opvoedster ervaren had, beleefde ze een heilig weduwschap en kwam uiteindelijk in de haven van het gewijde leven aan. In die levensfase wilde ze een wijze verbinding maken tussen contemplatie en actief handelen in vele domeinen van het leven. In de christelijke gemeenschap van haar tijd bracht ze gaven binnen, die typisch vrouwelijk zijn, en als vrouw stelde ze zich in dienst van haar broers en zussen." Volgens Johannes-Paulus II kan haar voorbeeld voor de hedendaagse vrouwen een sterke aansporing zijn om „als protagonisten te verschijnen in een samenleving waarin haar waardigheid omvangrijk gerespecteerd wordt".

Paus Wojtyła had een grote bewondering voor Birgitta. In zijn homilie tijdens de oecumenische vesper in de Sint-Pietersbasiliek naar aanleiding van Birgitta's

70ste verjaardag noemde hij haar „een van de meest opmerkelijkste mensen van haar tijd" (4 oktober 2002). En met reden, want „ze vervulde een buitengewone caritatieve, missionaire en sociale opdracht die haar tot maakte". Voor haar stonden daden boven woorden. Zij bracht de theorie in de praktijk en toonde heel concreet wat het betekent om 'authentiek christen' te zijn. Of zoals Wojtyła's opvolger Franciscus steeds opnieuw beklemtoont: „Een christen denkt niet alleen met het hoofd, maar ook met het hart en met de geest die in hem woont" (Ochtendmeditatie, 29 november 2013).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

10 september, 21.10 uur, VRT één. Eerste aflevering van *Voor wat, hoort wat*, tragikomische fictieserie over vier tieners die een alternatieve werkstraf krijgen in een bejaardentehuis aan de kust.

10 september, 21.15 uur, Canvas (herhaling op 11 september om 17.17 uur). *De coulissen van de Wetstraat. De logische premiers*. Documentaire waarin Ivan De Vadder en Wouter Verschelden onderzoeken hoe de Vlaamse en federale regeringen in 2014 tot stand kwamen door toedoen van vier partijvoorzitters uit dezelfde generatie: Charles Michel, Bart De Wever, Wouter Beke en Gwendolyn Rutten.

11 september, 22.22 uur, Canvas. *Mud*, bejubeld Amerikaans drama uit 2012 van Jeff Nichols. Twee tieners uit Arkansas, Ellis and Neckbone, vinden op een eiland in de Mississippi een boot in een boom. Er blijkt al iemand in te wonen en ze ontmoeten Mud, die uit de streek afkomstig is en op de vlucht is voor de politie.

De vrome kudde

Logisch toch Ingezonden door Denise Vekeman

Gesprek tussen werknemer en werkgever:

- Mag ik naar de kapper, baas?
- Zeer zeker, Henri, maar dan wel na je uren.
- Hoezo, baas? Mijn haar groeit toch ook tijdens mijn werkuren.

Logisch toch Ingezonden door Achiel Magnery

In de wiskundeles valt het op dat Jan niet oplet. De juffrouw trekt zijn aandacht en vraagt:

- Wat is 2 en 4? En wat is 28 en 44?

Waarop Jan:

- Canvas, Eén, RTL4 en Eurosport, juffrouw.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

aan-stonds huishoud- toestel	↓	harde val voorhoofds- holte	↓	roofdier stand der edelen	↓	vogel helium	↓	kunst- voorwerp	↓
↙		↓		↓	5	↓			
hoofd- sieraad groente	↘	4						een zekere	7
↙				9		schil kuur	→	↓	
koekjes- merk	→			winst- gevend deel- teken	→	↓			
↙				fijn weefsel edelgas	→				Am. ruimte- vaart agentschap
graan- soort		radon binnen- kort	↘	6	↓	afstands- maat de onbekende	→	8	pulverig
wel- luidend	↘	Europeaan reeds	→			jaartelling dieren- geluid	→	↓	2
↙	1	↓				↓			
weg met bomen	→			3	↓	deel v.e. kachel	→		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

© De Puzzelaar

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
handceme